

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Tomáše Langáška a Mgr. Aleše Roztočila v právní věci žalobce: **P. Č.**, proti žalovanému: **Krajský soud v Českých Budějovicích**, se sídlem Zátkovo nábřeží 2, České Budějovice, týkající se žaloby na ochranu před nezákonným zásahem správního orgánu, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 3. 5. 2013, č. j. 30 A 21/2013 - 31,

takto:

- I. Kasační stížnost **se zamítá.**
- II. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

[1] Žalobce v podání ze dne 7. 11. 2012 adresovaném Krajskému soudu v Českých Budějovicích uvedl, že požádal o nahlédnutí do spisů vedených u zmíněného soudu, avšak že jeho žádostem nebylo vyhověno, o jiných vůbec nebylo rozhodnuto. Z uvedených důvodů se domáhal, aby krajský soud vydal rozsudek ve znění: „A) určuje se, že pokyn orgánu státní správy KS v Č. Budějovicích ... soudcům i kancelářím soudu, o tom, že nikomu nesmí být umožněno nahlédnout do 'sběrného spisu', je nezákonným zásahem do práva navrhovatele seznámit se s jakýmkoli spisem v řízení, jehož je účastníkem, a jeho důsledky trvají“ a „B) zakazuje se Krajskému soudu v Č. Budějovicích a předsedovi tohoto soudu, aby pokračovali v porušování žalobcova práva nahlédnout do každého neutajovaného spisu řízení, jehož byl či je účastníkem, a přikazuje se tomuto soud i tomuto orgánu státní správy soudu ... aby obnovily stav před zásahem, před vydáním pokynu kancelářím soudů a soudcům zakazujícím nahlížení do 'sběrných spisů'“.

[2] K námitce podjatosti všech soudců specializovaných senátů úseku správního soudnictví Krajského soudu v Českých Budějovicích přikázal Nejvyšší správní soud věc k projednání Krajskému soudu v Hradci Králové. Po přikázání věci Krajský soud v Hradci Králové (dále též „krajský soud“) vyzval žalobce usnesením ze dne 28. března 2013 k zaplacení soudního poplatku ve výši 2000 Kč. Nato žalobce e-mailovými podáními ze dne 22. a 23. dubna 2013 požádal o osvobození od soudního poplatku za návrh na zahájení řízení a ustanovení zástupce, přičemž uvedl, že *„naprostý nedostatek prostředků a sociální poměry dokládá aktuálním čestným prohlášením“*. Krajský soud v záhlaví uvedeným usnesením žalobci osvobození od soudního poplatku nepřiznal, žádost o ustanovení zástupce zamítl a žalobce vyzval, aby zaplatil soudní poplatek do jednoho týdne od doručení citovaného usnesení s tím, že v opačném případě soud řízení zastaví. Proti tomuto usnesení podal žalobce (dále též „stěžovatel“) kasační stížnost.

[3] Nejvyšší správní soud shledal, že podmínky řízení jsou splněny, a kasační stížnost vyhodnotil jako přípustnou, neboť byla podána včas (§ 106 odst. 2 a 4 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů [dále jen „s. ř. s.“]) osobou oprávněnou (§ 102 s. ř. s.). Nejvyšší správní soud netrval na zaplacení soudního poplatku za kasační stížnost ani na povinném zastoupení stěžovatele advokátem. Za situace, kdy předmětem kasačního přezkumu je rozhodnutí (usnesení), jímž byla zamítnuta žádost o osvobození od soudních poplatků, by trvání jak na podmínce uhrazení soudního poplatku za kasační stížnost, tak i na podmínce povinného zastoupení, znamenalo jen další řetězení téhož problému (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 9. 2007, č. j. 9 As 43/2007 - 77, všechna rozhodnutí zdejšího soudu jsou dostupná z www.nssoud.cz). Kasační stížnost není nepřípustná ani z jiných důvodů stanovených zákonem (§ 104 s. ř. s.). Nejvyšší správní soud dále zkoumal, zda napadené rozhodnutí a jemu předcházející řízení netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), avšak žádné takové vady neshledal.

[4] Důvody stížnosti, jak je stěžovatel obsahově vymezil, se opírají o § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., neboť stěžovatel v zásadě namítá nedostatečně, resp. chybně zjištěný skutkový stav v řízení před krajským soudem, tedy jinou vadu řízení před soudem, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí ve věci samé ve smyslu citovaného ustanovení. Ačkoli sám stěžovatel své námitky nepodřazuje pod žádný ze zákonem stanovených důvodů, Nejvyšší správní soud dle své konstantní judikatury (rozsudek ze dne 8. 1. 2004, č. j. 2 Afs 7/2003 - 50, publikovaný pod č. 161/2004 Sb. NSS) vychází z toho, že *„pokud ze znění kasační stížnosti vyplývají důvody seznatelné a podřaditelné pod zákonné kasační důvody, není rozhodující, že stěžovatel své důvody nepodřadí jednotlivým zákonným ustanovením, či tak učiní nepřesně.“*

[5] Nejvyšší správní soud poté kasační stížnost věcně posoudil a dospěl k závěru, že není důvodná.

[6] Krajský soud své rozhodnutí odůvodnil neúplností a neprůkazností údajů o majetkových poměrech uvedených stěžovatelem. Konkrétně konstatoval, že *„z obsahu žalobcem zasláního prohlášení pak vyplývá, že sice zřejmě nemá finanční prostředky, avšak výši svých příjmů, resp. pobíraných dávek, nijak neupřesnil, nesdělil, zda a v jaké výši pobírá invalidní důchod. Rovněž nijak blíže nespecifikoval své výdaje a závazky (výše závazků:“*

‘tisíce’, výdaje: ‘strava, tisk, jízdné, papír, DPH’). Z údajů o způsobu bydlení ‘nenájemní, nevlastnické’ není pak zřejmé, zda bydlí v nemovitosti, kterou vlastní pouze částečně, či zda případně hradí nájemné jen v částečné výši či nikoliv. Údaje uvedené na předloženém prohlášení jsou tak pro účely posouzení důvodů pro osvobození od soudních poplatků převážně nekonkrétní a nedoložené. Prohlášení zaslané žalobcem není k doložení jeho majetkových poměrů dostatečné, proto mu krajský soud osvobození od soudních poplatků nepřiznal.“

[7] Krajský soud se na stěžovatele neobrátil s výzvou k upřesnění či doložení jím uváděných údajů, přičemž svůj postup vysvětlil tím, že „žalobce ve svém podání ze dne 22. dubna 2013 zdůraznil, že ‘žádá soud, aby mu nezasílal objemné nepoužitelné tiskopisy’ (krajskému soudu je z jiných řízení se žalobcem známo, že tím má na mysli právě tiskopis Prohlášení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech), a naznačil, že žádné jiné informace již neposkytne, soud jej již ani o další informace a podklady nežádal.“

[8] Krajským soudem zvolený procesní postup lze podle Nejvyššího správního soudu označit za rozumný a hospodárný a jeho věcné hodnocení v daném případě ob stojí, a to zejména s přihlédnutím k dosavadním zkušenostem s osobou stěžovatele. Nejvyšší správní soud připomíná, že opakovaně vyhodnotil okolnosti, za nichž stěžovatel uplatňuje u soudu svá práva, jako projev svévolného a účelového uplatňování práva (viz např. rozsudek ze dne 8. 3. 2012 č. j. 2 As 45/2012 - 11, všechna citovaná rozhodnutí jsou dostupná na www.nssoud.cz). Stěžovatel svá práva uplatňuje převážně zjevně šikanózním způsobem a nesoudí se veden snahou o meritorní řešení sporu, nýbrž pro samotné vedení sporu (viz rozsudek ze dne 7. 6. 2012 č. j. 2 As 82/2012-13). Nejvyšší správní soud tak v minulosti aproboval i taková rozhodnutí soudů prvního stupně, které zamítly žádost stěžovatele o osvobození od soudního poplatku s odůvodněním, že stěžovatel zneužívá institutu osvobození od soudních poplatků k bezplatnému svévolnému uplatňování práva k neomezenému vedení soudních sporů (viz např. rozsudek ze dne 25. 2. 2013 č. j. 2 As 28/2013 - 11).

[9] V evidenci zdejšího soudu je vedeno ke dni 31. 7. 2013 celkem 798 spisů, kde žalobce vystupuje v pozici stěžovatele, resp. navrhovatele. Z evidence zdejšího soudu je dále patrné, že množství žalobcem vedených sporů se v průběhu času zvyšuje. Pouhá skutečnost, že stěžovatel vede takové množství sporů, přirozeně sama o sobě neznamená, že by jeho žádostem nemělo být vyhověno. Rozhodující je sériovost a stereotypnost stěžovatelem vedených sporů, spojená s opakováním obdobných či zcela identických argumentů (v podrobnostech lze odkázat na usnesení Nejvyššího správního soudu č. j. 8 As 130/2012-10 ze dne 28. 2. 2013, jež stěžovatel taktéž v procesní roli stěžovatele obdržel). Charakteristické pro stěžovatele je i to, že na výzvy soudů k odstranění vad podání nereaguje konstruktivně, nýbrž obratem sděluje své výhrady, resp. domněnky a představy o tom, jaký měl být v dané situaci správný postup příslušného soudu. Za těchto okolností se skutečně zasílání formulářů, jejichž vyplňování stěžovatel *a priori* odmítá, případně výzev k doplnění či prokázání svých tvrzení, jeví jako neúčelné a představovalo by neekonomické plýtvání veřejnými prostředky.

[10] Pokud jde o posouzení stěžovatelovy žádosti, Nejvyšší správní soud se s krajským soudem ztotožňuje v tom, že stěžovatelem poskytnuté údaje neskýtají dostatečný podklad pro posouzení jeho majetkových poměrů. Na toto hodnocení nemohou mít žádný vliv

stěžovatelovy námitky, že o ustanovení zástupce požádal v důsledku nehorázných neempatických požadavků soudu, že ve výzvě k zaplacení soudního poplatku byl chybně označen žalovaný, že nesouhlasí s poučením, podle něhož je možné podat proti němu kasační stížnost, a že přiznané osvobození od soudních poplatků by soud mohl kdykoliv za řízení odejmout, kdyby zjistil, že nemělo být přiznáno. Tyto námitky jsou pro posouzení věci irelevantní.

[11] Jelikož majetkové poměry žadatele o osvobození se zjišťují vždy k aktuálnímu datu a jelikož smyslem tohoto zjišťování je učinit si obrázek o tom, zda žadatel má či nemá dostatečné prostředky na zaplacení soudního poplatku, popř. zda je objektivně v jeho možnostech si je obstarat (např. prodejem movité či nemovité věci), neshledává Nejvyšší správní soud důvodnými námitky stěžovatele, že soud není oprávněn zjišťovat, zda a jak žadatel o osvobození bydlí, stejně jako nebyl oprávněn vyžadovat uvedení přesné výše dávek, včetně případného invalidního důchodu, o němž je soudu známo, že jej stěžovatel v minulosti pobíral. Nejvyšší správní soud nemohl dát stěžovateli za pravdu ani v tom, že mu krajský soud mohl ustanovit právního zástupce, ačkoliv jej neosvobodil od soudního poplatku. Nesplnění podmínek pro osvobození od soudních poplatků totiž vylučuje i právo na bezplatné zastoupení (§ 35 odst. 8 s. ř. s.) a krajský soud dospěl ve stěžovatelově případě ke správnému závěru, že splnění podmínek pro osvobození od poplatku neprokázal.

[12] Konečně pokud jde o stěžovatelovu námitku, že lhůta pro zaplacení soudního poplatku ve výroku III napadeného usnesení je příliš krátká s ohledem na to, že stěžovatel je ze vzdáleného místa a má nedostatek prostředků, Nejvyšší správní soud se plně ztotožňuje s odůvodněním krajského soudu: „*Soudní poplatek za žalobu byl splatný již dnem jejího podání a žalobce byl povinen uhradit jej současně s podáním žaloby (resp. požádat o osvobození od placení soudních poplatků pro dané řízení). K výzvě soudu pak žalobce může toto své opomenutí napravit, avšak tato dodatečně stanovená lhůta je již lhůtou náhradní.*“

Náklady řízení

[13] O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle ustanovení § 60 odst. 1, 7 s. ř. s., ve spojení s ustanovením § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti ze zákona. Žalovaný měl ve věci úspěch, podle obsahu spisu mu však žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 19. srpna 2013

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu

